

Intern Begeleider-leerlingenzorg op Basisschool St.Lambertus

Op basisschool St.Lambertus functioneren twee IB-ers.

Een Ib-er onderbouw (groep 1 t/m 4)

Een Ib-er bovenbouw (groep 5 t/m 8)

Taken van de Intern begeleider?

Zorg dragen voor een planmatige aanpak van de leerlingenzorg in de school. De leerkrachten ondersteunen bij de zorg van de leerlingen. Er is een nauwe samenwerking met de leerkrachten.

Continuüm van zorg

De leerkracht is verantwoordelijk voor de zorg van de leerlingen in zijn groep. Hij / zij blijft dat het hele proces, zowel voor de zorg in de groep, als voor de extra zorg buiten de groep. De IB-er biedt hierin ondersteuning.

Niveau 1

Algemene zorg. De leerkracht geeft kwalitatief goed onderwijs aan zijn / haar groep leerlingen. Daarmee beoogt hij / zij te anticiperen op en rekening te houden met leerlingen die mogelijk problemen kunnen geven. De algemene zorg heeft een preventieve functie.

Kenmerken van algemene zorg zijn:

- helderheid over de na te streven (minimum)doelen
- structurele signaleringsmomenten
- optimale taakgerichte leertijd
- consequente pedagogisch – didactische aanpak door leerkracht
- een positief werkklimaat
- bevorderen van eigen deskundigheid en vaardigheid
- opstellen van groepsplannen o.b.v. onderwijsbehoeften van leerlingen (zie groepsoverzicht)

Niveau 2

Extra zorg. De leerkracht besteedt extra zorg aan een of meerdere leerlingen, die volgens de signaleringsgegevens de stof niet in voldoende mate beheersen. Of kinderen die gedragsmatig opvallen.

De extra zorg kan in het handelen van de leerkracht tot uitdrukking komen door:

- meer gerichte leer-en-instructietijd
- specifieke individuele begeleiding

Concreet betekent dit:

- kringgesprekken
- individuele gesprekken zowel met ouders als met leerlingen.
- plaats van de leerling in de groep
- observaties
- pre-instructie, verlengde instructie, instructietafel, duo-werk en samenwerkend leren
- re- instructie

De extra zorg wordt geregistreerd in het leerlingendossier. Zie zorg/informatie over leerlingen/ desbetreffende groep.

Niveau 3

Speciale zorg na intern overleg / onderzoek. De leerkracht heeft de leerling besproken in het maatjesoverleg en met de intern begeleider (IB-er).

Er kan een pedagogisch-didactisch onderzoek verricht worden. Op basis van een analyse en diagnose van de verzamelde gegevens stelt de leerkracht samen met de IB-er een plan op.

De ouders en betreffende leerling worden op de hoogte gebracht van dit handelingsplan. De leerkracht voert dit handelingsplan in de groep uit.

Bij het inzetten van speciale zorg kan men denken aan: didactisch aangepaste instructiewijze:

- ondersteunen van het proces door hulpmaterialen
- een positief werkklimaat creëren

Instanties en/ of werkzaamheden waarmee men dan te maken kan krijgen, zijn:

- Maatschappelijk werk
- SOVA / speel-praatgroep
- gesprekken met ouders en/of leerlingen
- toepassen van bepaalde methodieken
- verwijzen naar de schoolarts

Niveau 4

Speciale zorg na extern onderzoek. Door de leerkracht, de intern begeleider en eventueel externe instanties wordt op basis van school specifieke informatie en de gegevens uit eventueel extern onderzoek een handelingsplan opgesteld. Dit handelingsplan wordt voor een vastgestelde periode in de groep uitgevoerd, de intern begeleider kan hier ondersteuning in bieden en monitort de uitvoering. Ook kan er ondersteuning geboden worden in de vorm van ambulante begeleiding vanuit het speciaal basisonderwijs.

Als de vastgestelde periode van het handelingsplan eindigt, moet er geëvalueerd worden met alle betrokkenen: leerkracht(en), IB, externe ondersteuner(s), ouders/ verzorgers.

Op basis van deze evaluatie zal men beslissen over de voortgang, bijvoorbeeld:

- verlenging van de werkperiode
- leerling aanmelden bij het PCL voor plaatsing op SBO.
- leerling aanmelden bij een van de vier clusterscholen voor plaatsing daar
- einddoelen voor de leerling aanpassen aan zijn/haar mogelijkheden (eigen leerlijn).

Instanties en / of werkzaamheden, waarmee men dan zoal te maken kan krijgen, zijn:

- Onderwijsbegeleidingsdienst
- Bureau Jeugdzorg / GGZ /Advies Meldpunt Kindermishandeling / Herlaerhof / Audiologisch Centrum
- Maatschappelijk werk
- Cluster school

Het onderwijskundig rapport (OKR) is hierbij steeds de basis.

Niveau 5

Speciale zorg in het speciaal (basis)onderwijs.

De leerling is geplaatst binnen het speciaal (basis)onderwijs en wordt daar verder begeleid.

Taken van de IB-er:

1. Het voeren van overleg
 - Maatjesoverleg;

Het maatjesoverleg (leerlingenbespreking) is het overleg waarbinnen kinderen besproken worden. De leerkrachten geven via een formulier aan wat de hulpvraag is en wat de leerkracht al gedaan heeft. Dit formulier wordt vooraf aan de andere leerkrachten gestuurd, samen met een agenda en de notulen van het vorige maatjesoverleg. In de notulen staat genoteerd welke acties ondernomen worden en door wie. Zijn de acties uitgevoerd? Wat is de reactie hierop? Welke vervolgvactieviteiten? Zo krijgen de leerkrachten en de Ib-er een goed beeld van de kinderen. Zij helpen elkaar om samen in kaart te brengen wat aan een kind geboden moet worden in de groep/ op de speelplaats. Er wordt samen gezocht naar oplossingen. De Ib-er steunt de leerkracht.

- Groepsbesprekingen: het overleg waarin leerkracht(en), IB en interne specialist de resultaten van de groep bespreken en zo nodig plannen worden gemaakt om de resultaten passender te laten zijn bij het niveau van de groep.

- Overleg met ouders van zorgleerlingen in overleg/in samenwerking met de leerkracht
- Overleg met de contactpersoon van de Onderwijsbegeleidingsdienst, BCO Onderwijsadvies Venlo. (CLB; Consultatieve Leerling Begeleiding)
- Overleg met de ambulante begeleiders van rugzakleerlingen (Triade)
- Overleg met externe instanties: logopedisten, spelbegeleiders, fysiotherapeuten, huisartsen, dyslexiebehandelaars, politie, medewerkers van Zorg voor jeugd, Gemeenteambtenaar,
- Overleg met externe instanties; schoolverpleegkundige GGD en maatschappelijk werk LEV groep (IB-overleg)
- Overleg binnen het IB-netwerk DAS en/of van het samenwerkingsverband

2. Beheren van het leerlingvolgsysteem en organisatie van de toetsen.

- Bijhouden van ontwikkelingen van het leerlingvolgsysteem; afname LOVS toetsen, Scol, Hoogbegaafdheid, Protocol dyslexie.
- Opstellen van een toets kalender in samenwerking met ICT-er
- Analyseren van de toets gegevens samen met de leerkracht en ICT-er
- Diagnostisch onderzoek afnemen of laten afnemen
- Zorg dragen voor en coördineren en administreren van het leerlingvolgsysteem.
- Bewaken van afspraken en procedures
- Opbrengsten bespreken

3. Leerkrachtbegeleiding met betrekking tot de ondersteuning aan individuele leerlingen en groepen.

- Het organiseren en voeren van groeps- en leerling besprekingen; maatjesoverleg
- Bespreken van het pedagogisch klimaat
- Bespreken en observeren van Taakspel
- Bespreken van de analyse van de uitslagen van het leerlingvolgsysteem
- Helpen met het opstellen van de groepsplannen
- Samen met de leerkracht het overleg met de schoolbegeleider voorbereiden en uitvoeren.
- Samen met de leerkracht gesprekken met ouders voorbereiden en uitvoeren
- Samen met de leerkracht handelingsplannen opstellen
- Samen met de leerkracht individuele leerlijnen opstellen
- Observaties uitvoeren
- Stimuleren van veranderingen in de didactiek van het onderwijs
- Gesprekken met leerlingen
- Pedagogisch-didactisch onderzoek bij leerlingen uitvoeren
- Onderwijskundige rapporten opstellen voor aanvragen en verwijzingen
- Roosters opstellen voor groepsplan besprekingen

4. En...

Orthotheek beheren

- Vakliteratuur bijhouden
- Zorgen voor informatieoverdracht aan/ binnen het team
- Op de hoogte zijn van onderwijsaanbod, remediërende methoden en software.

Passend onderwijs

De Wet Passend Onderwijs is op 1 augustus 2014 ingegaan. Scholen krijgen daarmee een zorgplicht; elk kind heeft recht op passend onderwijs eventueel met extra ondersteuning. -Om aan alle kinderen daadwerkelijk een goede onderwijsplek te kunnen bieden, vormen reguliere en speciale scholen samen een regionaal samenwerkingsverband. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over de ondersteuning aan leerlingen en de bekostiging daarvan.

Het samenwerkingsverband Helmond-Peelland PO 30-08 bestrijkt de(deel)gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Nuenen, Gerwen en Nederwetten, Boekel, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Laarbeek en Someren. De aangesloten onderwijsinstellingen c.q. de schoolbesturen zijn grotendeels gevestigd in deze regio. Ook zijn er enkele schoolbesturen voor met name speciaal onderwijs – die hun (hoofd)vestiging buiten de regio hebben, maar wel onderwijs en ondersteuning bieden aan leerlingen binnen Helmond-Peelland.

Binnen de regio maken ruim 27.000 leerlingen in de leeftijd van 4 t/m 14 jaar gebruik van de aanwezige onderwijsvoorzieningen.

Het samenwerkingsverband heeft verschillende ambitie-doelstellingen geformuleerd. De belangrijkste hiervan zijn; het zorgen voor een dekkend netwerk aan voorzieningen om te voorzien in een passend ondersteuningsaanbod, goede samenwerking met de zorgpartners, het vormgeven van educatief partnerschap met ouders/verzorgers, het verhogen van het niveau van de basisondersteuning. En dit binnen transparante afspraken rondom de inzet van de beschikbare financiële mogelijkheden.

Als een kind wordt aangemeld dat extra begeleiding nodig heeft, gaat het om afstemming van de mogelijkheden van de school en de specifieke begeleidingsbehoefte van het kind. Daarbij spelen de volgende aspecten een rol:

- de kennis en vaardigheden waarover de leerkrachten beschikken;
- materiële en gebouwelijke voorzieningen die de school heeft;
- ondersteuningsmogelijkheden die geboden kunnen worden
- de omvang en structuur van de groep;
- de mate waarin de reguliere gang van zaken in de groep zal worden beïnvloed.

Wat betekent passend onderwijs op basisschool St Lambertus

BS. St. Lambertus is een basisschool met een gemiddelde leerling populatie. In deze context betekent dit dat we op alle gangbare vormen van extra begeleiding voorbereid moeten zijn.

Om dat kansrijk te laten zijn hebben we de beschikking over 2 op dat gebied deskundige leerkrachten; de Intern Begeleiders (IB). Marlies van den Boomen voor de groepen 1 t/m 4, Bart Munnecom voor de groepen 5 t/m 8. Beiden zijn ze voor het uitvoeren van deze taak een dagdeel vrijgesteld van les.

Als bij een van de leerlingen blijkt dat we onvoldoende ondersteuning kunnen bieden , bekijken we samen met de ouders en evt. extern deskundigen welk type onderwijs het beste past bij het kind en op welke school binnen het samenwerkingsverband de meeste kansen voor dat betreffende kind liggen.

Leerlingbegeleiding.

De leerkracht is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken. Als een leerkracht problemen tegenkomt, vindt er overleg plaats met de Ib-er en de leerkrachten van de betreffende bouw. Dit overleg wordt het maatjesoverleg genoemd. Door middel van het 'maatjeswerk' proberen we de extra zorg voor kinderen die daaraan behoefte hebben vorm te geven.

Tijdens het maatjeswerk brengen de deelnemende collega's hun eigen specifieke deskundigheid in en gaan zo gezamenlijk op zoek naar een aanpak van een in het overleg ingebracht probleem. Dit kan zijn op didactisch, persoonlijk, sociaal emotioneel gebied.

De interne begeleiders ondersteunen de verschillende 'maatjes-groepen' en spelen een belangrijke rol bij het aanreiken van informatie, de opzet van de groepsplannen en de monitoring daarvan.

Signalering.

Op groepsniveau gebruiken we de volgende instrumenten:

- ✓ observaties
- ✓ het werk van de leerlingen
- ✓ methode gebonden toetsen
- ✓ verslaggeving van de vorderingen van de kinderen in de groepsmap.
- ✓ toetsen van het CITO- leerlingvolgsysteem volgens onderstaande 'toets kalender'.

Oktober: Scol alle groepen
DHH groep 1-2
november: LVS toetsen in groep 8
januari: taal voor kleuters groep 2
rekenen voor kleuters groep 2
woordenschat groep 3 t/m 7
begrijpend lezen groep 5 t/m 7
begrijpend luisteren groep 3
leestechniek groep 3
rekenen/wiskunde groep 3 t/m 7
spelling groep 3 t/m 7
AVI groep 3 t/m 7
DMT groep 3 t/m 7
oefen cito eindtoets gr 8

maart Scol alle groepen
DHH groep 3 en 5
april: afname CITO eindtoets groep 8
juni: taal voor kleuters groep 2
rekenen voor kleuters groep 2
woordenschat groep 3 t/m 7
leestechniek groep 3
begrijpend luisteren groep 3 t/m 6
rekenen groep 3 t/m 7
spelling groep 3 t/m 7
AVI groep 3 t/m 7
DMT groep 3 t/m 7

Aan de hand van de uitslagen van bovenstaande toetsen maken leerkrachten twee keer per jaar groepsplannen voor de vakgebieden: rekenen/wiskunde, begrijpend lezen/woordenschat en spelling. Uitgangspunt bij het groepsplan zijn de kind kenmerken en de persoonlijke leerbehoeften van het kind. Ook de kinderen die extra onderwijsbehoeften hebben, zowel aan de onderkant als aan de bovenkant én kinderen met een eigen leerlijn worden in het groepsplan opgenomen.

Bij de groepsplannen gaan we uit van 3 niveaus. Er wordt onderscheid gemaakt tussen;

1. De instructiegevoelige (basis)groep die de basisinstructie krijgt,
2. De instructie-afhankelijke groep met leerlingen die verlengde instructie krijgen.
3. De instructie-onafhankelijke groep waarbinnen leerlingen een verkorte instructie krijgen.

De groepsplannen zijn uitgangspunt zijn bij het maatjesoverleg. Tijdens dit maatjesoverleg is er aandacht voor individuele kinderen als ook voor de groep.

Voor de zorgleerlingen die extra aandacht nodig hebben wordt een handelingsplan opgesteld.

Om de continuïteit te bewaren van het ene leerjaar naar het andere, spreken leerkrachten aan het eind van het schooljaar alle leerlingen door met de toekomstige leerkracht(en). We doen dit aan de hand van het groepsplan en groepsoverzicht. We noemen dit een 'warme overdracht'. De meest belangrijke zaken zijn door de leerkracht al in het leerling dossier vastgelegd.

De kinderen van groep 7 maken aan het einde van het schooljaar de Entreetoets. Met de uitslag van deze toets kan de leerkracht goed nagaan of het kind op niveau presteert en of er in de kennis en vaardigheden van het kind bepaalde aandachtspunten zijn.

De leerkracht maakt in samenwerking met de leerkracht van groep 8 op basis van de uitslag van de toets een gericht plan. Dit kan zowel op kindniveau als op groepsniveau zijn.

In groep 7 wordt dit plan met de ouders besproken.

Na iedere 6-8 weken evalueren we met de leerlingen hun vooruitgang en koppelen we dit terug naar de ouders. In november worden de Cito toetsen afgenomen en koppelen we de uitkomsten terug naar ouders. De Cito eindtoets van het voorgaande schooljaar wordt geoefend. Deze wordt gecontroleerd en geanalyseerd. Aan de hand hiervan vindt weer terugkoppeling plaats naar ouders. Deze Cito eindtoets wordt uitvoerig nabesproken met de kinderen. We gaan vanaf januari tot en met april aan de slag met datgene wat per leerling nog van belang is voor de uiteindelijke Cito eind toets.

Eind april wordt deze toets gemaakt. Het gehele jaar krijgen de leerlingen van groep 8 op drie vakken huiswerk aangeboden: rekenen, spelling en begrijpend lezen.

Diagnostisering

Om een goede diagnose te stellen is het belangrijk dat we onderzoeken wat de oorzaken van de problemen kunnen zijn. Dat gebeurt vanuit observaties, foutenanalyses en toetsen. Met deze gegevens maakt de leerkracht een plan van aanpak, bespreekt dit in het maatjesoverleg met de IB-er en indien nodig maken we gebruik van de expertise van externen.(o.a. GGD, Onderwijsbegeleidingsdienst, SMW)

Begeleiding

Naar aanleiding van de diagnostisering kunnen kinderen in aanmerking komen voor extra begeleiding in de groep. Zo zijn er kinderen die behoefte hebben aan auditieve ondersteuning bij het leerproces of vergrote versie bij het leesproces. Er zijn ook kinderen die extra materialen nodig hebben bij het rekenproces. Er zijn kinderen die op sociaal-emotioneel gebied geholpen worden. De compenserende software vanuit de methodes biedt ook extra hulpprogramma's.

Evaluatie

In het belang van de leerling gaan we steeds na of de begeleiding het gewenste resultaat heeft. Daarnaast is de evaluatie meteen weer een vorm van signalering.

Rouw- en verliesverwerking

Op school hebben we aandacht voor kinderen die te maken hebben met rouw en verlies. Bij echtscheiding of dood is het voor het kind belangrijk om zich veilig te voelen in een vertrouwde omgeving. Want alléén als het kind zich veilig voelt, zal het toekomen aan het verwerken van verlies. Anderen die het kind na staan, kunnen iets van de veiligheid bieden die kinderen nodig hebben om hun verdriet te uiten. Een van die veilige plekken is de school van het kind. Omdat het fijn is dat kinderen die hetzelfde hebben meegemaakt elkaar ontmoeten, biedt PRODAS de gelegenheid om deel te nemen aan de lotgenotengroep.

Ouders die hun kind willen aanmelden voor een van de begeleidingsgroepen "verlies bij dood of echtscheiding" kunnen dit doorgeven aan onze contactpersoon Marlies van den Boomen-Heijligers. Zij kan u verder informeren over de opzet van deze begeleiding.

De organisatie van het onderwijs.

Op de St. Lambertusschool proberen we zo goed mogelijk aan te sluiten bij de 'leervragen' van de kinderen. We kiezen voor een brede ontwikkeling waarbij de volgende aspecten aan de orde komen:

- Actief zijn, initiatieven nemen en plannen maken
- Communiceren en taal
- Samen spelen en samen werken
- Coöperatief leren
- Verkennen van de wereld
- Uiten en vormgeven
- Voorstellingsvermogen en creativiteit
- Omgaan met symbolen en betekenissen
- Zelfsturing en reflectie
- Onderzoeken, redeneren en problemen oplossen
- Taakspel en zelfverantwoordelijk leren

Het eigen leerproces.

Naar aanleiding van de groepsplannen zijn de kinderen ingedeeld in 3 niveaus. Vanuit de instructie gaan kinderen aan het werk. Bij het zelfstandig werken is er sprake van samenwerking maar het kan soms ook zijn dat het kind er voor kiest om alleen te werken.

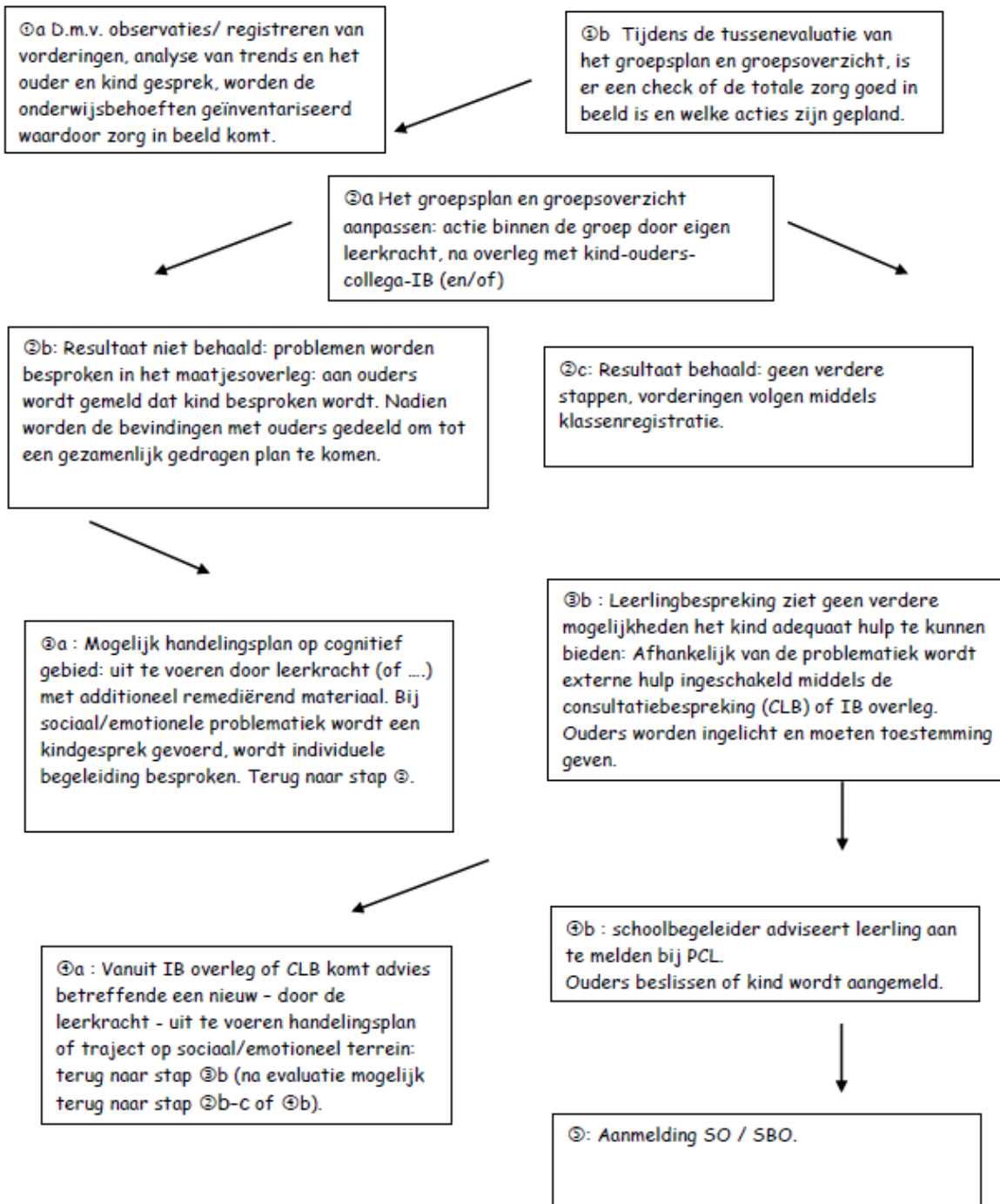
Er bestaat de mogelijkheid om samen te werken in het samenwerkingslokaal. Kinderen die de voorkeur hebben om rustig te werken gaan naar het stilte lokaal. Na afloop wordt het werk met de kinderen geëvalueerd. Op deze manier sluiten we aan bij de onderwijs behoeften van de kinderen.

Om te zorgen dat de kinderen op de positieve manier werken, zetten we Taakspel in.

Bij Taakspel hoort een aantal afspraken waardoor een positieve sfeer in de groep ontstaat.

Voor sommige kinderen is extra ondersteuning nodig. Denk onder andere aan fysiotherapie, logopedie. PRODAS biedt extra ondersteuning door middel van een "plusklas" aan kinderen die in aanmerking komen voor extra verdieping en verrijking.

1. De zorgprocedure

De 5 niveaus van zorg binnen de groep

Niveau 1: ALGEMENE (preventieve) ZORG in de groep

N.a.v. observaties leerkracht, uitslagen methodetoetsen en LVS-toetsen, trendanalyse: GROEPSPLAN.

Niveau 2: EXTRA ZORG in de groep

A: EXTRA ZORG in de groep:

Alle belemmerende en bevorderende factoren zijn in beeld gebracht = onderwijsbehoefte = GROEPSOVERZICHT

B: MAATJESOVERLEG

Niveau 3: SPECIALE ZORG in overleg met IB-er

N.a.v. IB-team /maatjesoverleg - en/of overleg met bevoegde 'specialisten' :

A: HANDELINGSPLAN

B: OPP

C: IB overleg

D: CLB

Niveau 4: SPECIALE ZORG MET EXTERNEN gericht op de problematiek.

Enkele voorbeelden:

Ambulant begeleider, dyslexiebehandelaar,

Fysiotherapie, logopedie, plusklas,

rouw en verlies, SOVA-training, kinderarts.

Niveau 5: VERWIJZING NAAR:

S.O. en S.B.O.